

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl soudcem Mgr. Kamilem Tojnerem v právní věci

žalobce: **T. L.,**
bytem,
zastoupeného zmocněnkyní X,
bytem,

proti
žalovanému: **Ministerstvo práce a sociálních věcí,**
sídlem Na Poříčním právu 1/376, Praha 2,

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 23. 5. 2023, č. j. MPSV-2023/109491-911,

takto:

- I. Rozhodnutí žalovaného ze dne 23. 5. 2023, č. j. MPSV-2023/109491-911, se ruší a věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

1. Žalobce se podanou žalobou domáhá zrušení v záhlaví uvedeného rozhodnutí žalovaného, kterým bylo zamítnuto jeho odvolání proti rozhodnutí Úřadu práce České republiky – Krajské pobočky pro hlavní město Prahu ze dne 10. 1. 2023, č. j. 528/2023/AAM, kterým byl žalobci odejmut příspěvek na péči ode dne 1. 1. 2023.
2. Žalobce v žalobě namítá, neboť s ohledem na své postižení potřebuje každodenní pomoc druhé osoby, a to ve formě stálého dohledu, dopomoci, rozklíčování podstaty situací, kontroly ve všech základních tématech života. Tuto pomoc potřebuje nejen u komisi

shledaných nezvládaných potřeb, ale také u potřeby mobility, orientace, péče o zdraví a komunikaci. Často je potřeba pomoci s komunikací s třetími osobami u situací, které se různými způsoby vyvinou jinak, než by bylo běžně srozumitelné, z těchto situací plynou jinak různá nedorozumění. Žalobce nezvládá nejméně 6 základních potřeb, také v rámci dalších potřeb se onemocnění autismem prolíná. Zástupce žalobce uvedl, že všechny podstatné skutečnosti zmínila v odvolání, doložila lékařské zprávy a zprávu ze školy, kde má žalobce asistenta. V červnu žalobce podstoupil psychiatrické vyšetření. Lékaři žalobce jsou názoru, že žalobce nezvládá minimálně 5 základních potřeb a že se jedná o specifickou komplexní záležitost, kdy se dopomoc prolíná do různých oblastí života. Žalobce má potíže propojit jednotlivé návaznosti, není například schopen se objednat k zubaři. Matka dále poukázala na to, že její syn je od malička zvyklý na pomoc svých blízkých a dalších osob, má rovněž asistenčního psa. Okolí mu poskytuje podporu a pomáhá mu se orientovat, rozhodovat apod. Posudkoví lékaři se zabývali hlavně fyzickým stavem žalobce, ale nedostatečně zjišťovali stav mentální. Matka žalobce dále namítá, že nebyly posudkovou komisí přijaty jí doložené dvě poslední lékařské zprávy, přestože k tomu měla prodlouženou lhůtu. Bylo jí k tomu sděleno, že tyto zprávy nepřijali a má podat novou žádost.

3. Žalovaný navrhl zamítnutí žaloby. Řízení o opětovném posouzení nároku bylo zahájeno z úřední moci z důvodu zletilosti žalobce. Stav žalobce byl v odvolacím řízení posouzen posudkovou komisí za účasti lékaře z oboru psychiatrie. Bylo zjištěno, že zdravotnímu stavu dominuje atypický autismus, porucha aktivity, pozornosti, lehká mentální retardace, anamnesticky deprese a úzkosti v kompenzovaném stavu, hypatie a hypermetropie. Jako nezvládané byly shledány potřeby osobní aktivity pro podporu vstupování do vztahů, stanovení a dodržování denního programu, vykonávání aktivit obvyklých věku a pomoc při vyřizování úředních záležitostí. Dále bylo uznáno nezvládání potřeby péče o domácnost zejména pro finanční negramotnost. Komise hodnotila na základě doložených lékařských zpráv a s přihlédnutím k závěrům sociálního šetření, že ostatní aktivity by žalobce měl zvládat bez vazby na každodenní intervenci jiné osoby. Mobilitu zvládá, nemá žádné omezení pohyblivosti, není medicínský důvod pro nezvládání. Orientace byla ve všech dostupných nálezech shledána jako přiměřená, doložená smyslová postižení nejsou pro orientaci limitující, nejsou doloženy ani nedostatečné duševní kompetence pro zvládání orientace. Komunikace i porozumění v nálezech hodnoceno jako adekvátní. Stravování, oblékání a obouvání, hygiena i výkon fyziologické potřeby zvládán samostatně. Preventivní dohled není důvod pro závěr o nezvládání potřeby. Žalobce nepotřebuje pomoc při zvládání péče o zdraví, neužívá léky, neprovádí rehabilitaci, logopedii či jinou pravidelnou denní zdravotní péči. Péče o zdraví se hodnotí vždy ke konkrétním léčebným opatřením postiženého. Předložené lékařské zprávy byly dle žalovaného předloženy opožděně (při seznámení s podklady pro vydání rozhodnutí), nebyly použity z důvodu koncentrace řízení dle § 16a odst. 6 zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení.
4. Ze správní spisu soud zjistil tyto pro řízení podstatné skutečnosti.
5. V záznamu ze sociálního šetření ze dne 17. 1. 2022 bylo k základní potřebě mobility uvedeno, že žalobce vstává a usedá, stojí, mění polohy, chodí v bytě, v terénu i po schodech. Do dopravních prostředků nastupuje a vystupuje. Dveře otevírá a zavírá, cestu do školy zvládne, používá chytré hodinky s monitoringem polohy, pokud cestuje jinam, potřebuje doprovod. K potřebě orientace je uvedeno, že žalobce vidí celkem dobře, používá brýle na blízko. Na pravé ucho slyší na 50 %, má titanovou náhradu. Časem není orientován, používá chytré hodinky, místem pouze částečně, má naučenou trasu do školy a zpět. V neznámém

prostředí se neorientuje. Znamé a neznámé osoby rozlišuje, ale je příliš důvěřivý k cizím lidem, je hodně komunikativní. Má potíže se soustředěním, což mu působí potíže při učení. Má psychické potíže, hlavně při stresu. Po psychické stránce je křehký, špatně snáší neúspěch. Má asistenčního psa. K potřebě komunikace bylo uvedeno, že žalobce obvykle sdělení rozumí, někdy potřebuje podrobné vysvětlení. Většinou se vyjadřuje bez problémů, při šetření se ubezpečoval, zda mu pracovnice rozuměla. Základním obrazovým a zvukovým signálům rozumí. Používal tlačítkový mobilní telefon, od září 2021 má chytrý dotykový, používá i základním způsobem PC. K potřebě péče o zdraví bylo uvedeno, že žalobce v době šetření neužíval léky, rehabilitace ani jiná cvičení neprováděl. V případě komplikací je schopen přivolat pomoc přítomné osoby anebo užít SOS tlačítko přes chytré hodinky.

6. Rozhodnutím Úřadu práce ČR – krajské pobočky pro hl. m. Prahu ze dne 26. 7. 2022, č. j. 18708/2022/AAM, byl žalobci příspěvek na péči od 1. 8. 2022 odejmut. Proti tomuto rozhodnutí bylo podáno odvolání, na základě, kterého žalovaný zmíněné rozhodnutí dne 30. 8. 2022 zrušil s tím, že posudkový lékař se dostatečně nevypořádal s posouzením změny stupně závislosti, nebyly vypořádány případné rozdíly mezi stavem zjištěným v sociálním šetření a realitou, respektive s posudkově odborným posouzením stavu žalobce. V posudku dále chybělo hodnocení žalobce zvládat aktivity jednotlivých potřeb.
7. Rozhodnutím Úřadu práce ČR – krajské pobočky pro hl. m. Prahu ze dne 10. 1. 2023, č. j. 528/2023/AAM, bylo opětovně rozhodnuto o odnětí příspěvku žalobci, a to od 1. 1. 2023. Bylo vycházeno z posudku ze dne 31. 10. 2022, dle kterého žalobce nezvládá toliko jednu potřebu, a to osobní aktivity.
8. Odvolání žalobce bylo žalobou napadeným rozhodnutím žalovaného zamítnuto poté, co byl v odvolacím řízení vypracován posudek posudkové komise MPSV ČR ze dne 19. 4. 2023, dle kterého žalobce nezvládá dvě základní potřeby – osobní aktivity a péče o domácnost.
9. Dále je součástí správního spisu vyrozumění ze dne 20. 4. 2023, kterým žalovaný informoval matku žalobce o pokračování řízení s tím, že již obdržel posudek od posudkové komise ze dne 19. 4. 2023. dále byla matka žalobce vyrozuměna o možnosti vyjádřit se k podkladům pro vydání rozhodnutí, k čemuž jí byla stanovena lhůta 5 kalendářních dnů od doručení vyrozumění.
10. V návaznosti na toto vyrozumění požádala dne 25. 4. 2023 matka žalobce o prodloužení lhůty do 17. 5. 2023. Této žádosti bylo usnesením ze dne 27. 4. 2023 vyhověno s tím, že byla stanovena lhůta 20 dnů od oznámení tohoto usnesení, kdy usnesení nabylo právní moci dne 27. 4. 2023. Dne 11. 5. 2023 požádala matka žalobce o potvrzení, zda lhůta pro seznámení s podklady uplyne dne 17. 5. 2023 nebo jiný den. Na tento dotaz bylo žalovaným reagováno sdělením, že vyjádření j možné do 17. 5. 2023. Dne 16. 5. 2023 byly matkou žalobce dodány další podklady.
11. V napadeném rozhodnutí žalovaný uvedl, že lhůta k vyjádření byla prodloužena do 17. 5. 2023. Dne 16. 5. 2023 od matky žalobce obdržel podklady. V následujícím odstavci žalovaný uvedl, že matkou žalobce nebyly uvedeny konkrétní námitky k posudku ze dne 19. 5. 2023. Dále žalovaný poukázal na § 16a odst. 6 zákona č. 582/1991 Sb., s tím, že k nově doloženým zprávám, které byly odvolacímu orgánu doručeny v rámci seznámení s poklady pro vydání rozhodnutí, tedy po uplynutí 15denní lhůty stanovené posudkovou komisí, se nepřihlíží. Lhůta pro předložení podkladů pro posouzení zdravotního stavu uplynula dne 31. 3. 2023, posudek byl vypracován dne 19. 4. 2023. koncentrace podkladů k posouzení zdravotního stavu byla ukončena vypracováním posudku. Po jeho vypracování již nelze zmeškání lhůty

prominout. K nálezům doloženým dne 16. 5. 2023 nelze přihlídnout. Nově doložené zprávy lze zohlednit pouze v řízení o nové žádosti o příspěvek.

12. Městský soud v Praze přezkoumal dle § 75 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, (dále jen „s. ř. s.“) napadené rozhodnutí a jemu předcházející řízení v mezích žalobcem uplatněných žalobních bodů a vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu.
13. Podle § 36 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu, (dále jen „správní řád“), *nestanoví-li zákon jinak, jsou účastníci oprávněni navrhopvat důkazy a činit jiné návrhy po celou dobu řízení až do vydání rozhodnutí; správní orgán může usnesením prohlásit, dokdy mohou účastníci činit své návrhy.*
14. Podle § 36 odst. 3 správního řádu *nestanoví-li zákon jinak, musí být účastníkům před vydáním rozhodnutí ve věci dána možnost vyjádřit se k podkladům rozhodnutí; to se netýká žadatele, pokud se jeho žádosti v plném rozsahu vyhovuje, a účastníka, který se práva vyjádřit se k podkladům rozhodnutí vzdal. V případě, že podkladem rozhodnutí jsou písemnosti a záznamy, které jsou za podmínek v § 17 odst. 3 uchovávány odděleně mimo spis, může se účastník, o jehož právním nároku se v řízení rozhoduje, s těmito podklady seznámit pouze v podobě, která nezmaří účel jejich utajení; není-li to možné, sdělí se takovému účastníkovi alespoň v obecné rovině, jaké skutečnosti z těchto podkladů vyplývají. Správní orgán si předtím, než účastníkovi umožní seznámit se s podklady podle předchozí věty, vyžádá vyjádření orgánu, který tyto podklady poskytl. Nerozhoduje-li se v řízení o právním nároku účastníka, není takový účastník oprávněn seznámit se s podklady rozhodnutí, které jsou za podmínek v § 17 odst. 3 uchovávány odděleně mimo spis.*
15. Podle § 16a odst. 6 zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení *orgán sociálního zabezpečení příslušný k posouzení zdravotního stavu podle § 4 odst. 2 a § 8 stanoví lhůtu, ve které posuzovaná fyzická osoba může předložit podklady k posouzení svého zdravotního stavu podle § 4 odst. 2 a § 8; tato lhůta nesmí být kratší než 15 dnů ode dne doručení výzvy k předložení těchto podkladů. Orgán sociálního zabezpečení může zmeškání stanovené lhůty prominout; proti rozhodnutí o prominutí zmeškání lhůty není odvolání přípustné a toto rozhodnutí je vyloučeno ze soudního přezkumu. K podkladům předloženým po uplynutí stanovené lhůty se nepřiblíží.*
16. Soud má za to, že účelem lhůty dle § 16a odst. 6 zákona o organizaci a provádění sociálního zabezpečení je částečná koncentrace řízení ohledně skutkového stavu - zjištění zdravotního stavu posuzované osoby. Sledovaný účel má oporu v tom, že posudek o zdravotním stavu provádí lékařská posudková služba, tedy odlišná složka České správy sociálního zabezpečení a Ministerstva práce a sociálních věcí, je tak dán racionální důvod k tomu, aby zjištění zdravotního stavu posuzované osoby bylo ukončeno dříve, než má být vydáno konečné rozhodnutí. Dále skutečnost, že je primárně povinností posuzované osoby tvrdit okolnosti ohledně jeho zdravotního stavu, a tedy i předložit lékařské zprávy apod. Lhůtu dle § 16a odst. 6 zákona o organizaci a provádění sociálního zabezpečení nelze zaměňovat s právem účastníka se vyjádřit k podkladům dle § 36 odst. 3 správního řádu, zde k posudku lékaře posudkové služby nebo posudkové komise v odvolacím řízení. Vzhledem k povaze řízení spojených s nepříznivými následky zdravotního stavu však hranice mezi právem účastníka se vyjádřit k posudku nebo navrhnout důkazy, a naopak jeho povinností předložit rozhodné listiny ohledně zdravotního stavu podle § 16a odst. 6 zákona o organizaci, není zcela nepropustná, vždy bude záležet na okolnostech věci se zřetelem k zásadě hospodárnosti

správního řízení jako takovému, kdy soud oproti žalovanému vykládá absenci překážky věci rozhodné ve prospěch k prolomení podkladové koncentrace § 16a odst. 6 zákona o organizaci. Pokud může žadatel znovu požádat o shodný nárok, aniž by dosavadní rozhodnutí bylo překážkou pro další řízení, jeví se hospodárným, a tedy i racionálním, aby se ust. § 16a odst. 6 zákona o organizaci aplikovalo restriktivně. Soud poukazuje na rozsudek Krajského soudu v Praze ze dne 31. 1. 2024 sp. zn. 53 Ad 11/2023 a na něj navazující rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 18. 4. 2024 sp. zn. 34 Ad 12/2023, s jejichž závěry se soud ztotožňuje pouze s výhradou, že lhůta § 16a odst. 6 zákona o organizaci a provádění sociálního zabezpečení se vztahuje pouze na posudkovou službu a nikoli na správní orgán rozhodující ve věci samé. Lhůta dle § 16a odst. 6 se zákona o organizaci a provádění sociálního zabezpečení dle soudu vztahuje na dané řízení, tedy i na správní orgán rozhodující ve věci samé, avšak, jak správně soudy poukázaly, hranice mi skutkovou koncentrací a právem účastníka se vyjádřit, čemuž odpovídá povinnost správního orgánu se s námitkou vypořádat je velmi neostrá, prostupná.

17. Soud má za to, že prodloužení lhůty pro seznámení s podklady podle § 36 odst. 3 správního řádu žalobci nemělo vliv na jeho zákonnou povinnost žalobce předložit podklady k jeho zdravotnímu stavu v souladu s § 16a odst. 6 zákona o organizaci a provádění sociálního zabezpečení. Dle odůvodnění napadeného rozhodnutí žalovaného lhůta podle § 16a odst. 6 zákona o organizaci a provádění sociálního zabezpečení uplynula dne 31. 3. 2023, posudek byl vypracován dne 19. 4. 2023, koncentrace podkladů k posouzení zdravotního stavu tak byla dle žalovaného ukončena k okamžiku vypracování posudku (str. 6 rozhodnutí). Dle soudu je v dané části odůvodnění vnitřně rozporné, jestliže věta následující v určitém ohledu popírá větu předchozí ve smyslu určení konce lhůty. Žalobce však nepopíral, že byl vyzván posudkovou komisí dle § 16a odst. 6 zákona o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, tudíž soud presumuje, že daná lhůta měla uplynout nejpozději k okamžiku vypracování posudku.
18. Pro posouzení věci je rozhodné, co bylo obsahem podání žalobce ze dne 16. 5. 2023. Žalobce předložil lékařskou zprávu praktického lékaře ze dne 13. 4. 2023 a její „lékařský nález pro účely posouzení zdravotního stavu ve věcech sociálního zajištění“ ze dne 16. 5. 2023, z ORL ze dne 10. 3. 2023 a 18. 11. 2022, z odd. rehabilitace ze dne 31. 1. 2023. Podání neobsahuje žádné další tvrzení, resp. komentář k předloženým listinám. Lze tak přisvědčit žalovanému, že bylo na místě aplikovat lhůtu dle § 16a odst. 6 zákona o organizaci a provádění sociálního zabezpečení a nebylo na žalovaném, aby z úřední povinnosti provedl srovnání podkladů se závěry posudkové komise. Na druhou stranu není soudu zřejmé, proč žalovaný dané nesdělil žalobci namísto prodloužení lhůty ze dne 28. 4. 2023 ohledně možnosti dodat lékařskou zprávu namísto žalobcem označeného formuláře - lékařský nález pro účely posouzení zdravotního stavu ve věcech sociálního zajištění. Soud neshledává vadu v postupu žalovaného spočívajícím v odmítnutí podkladů dodatečně předložených žalobcem dne 16. 5. 2023, žalovaný postupoval v souladu s § 16a odst. 6 zákona o organizaci a provádění sociálního zabezpečení.
19. Žalobce namítá, že nezvládá 6 základních životních potřeb, nikoli pouze 2, kdy se také odvolává na své odvolání z předchozí odvolacího řízení, ve kterém žalovaný původní rozhodnutí správního orgánu I. stupně zrušil. Žalobou je napadené rozhodnutí žalovaného o odvolání žalobce ze dne 29. 1. 2023, nikoli jeho předchozí dovolání, nic nebránilo žalobci uvést shodně jako v předchozím odvolání, proto je obecně odkaz na podání z jiného řízení nepřijatelný. Jelikož byl v odvolacím řízení vypracován posudek PK MPSV a věcné námitky

obsahuje pouze odvolání, je zřejmé, že se žalobkyně k posudku PK MPSV nevyjádřila. V této souvislosti soud poznamenává, že vzhledem k povaze řízení zákonodárce, ani soud, nevyžaduje výlučně odbornou argumentaci, postačí věcné, ale cílené tvrzení, proč posuzovaná osoba nesouhlasí se závěry PK MPSV. Což žalobce neučinil, neboť předložil pouze lékařské zprávy a stanoviska, aniž by na ně nějakým způsobem alespoň odkázal. Na druhou stranu vždy bude záležet na povaze věci a obsahu odvolání.

20. V určitém ohledu žalobce ve správním řízení rezignoval na svá procesní práva, avšak oslabení svého procesního postavení lze „zhojit“ v soudním řízení, neboť ani koncentrace odvolacího řízení podle § 82 odst. 4 správního řádu nebrání tomu, aby vady správního řízení nebo rozhodnutí byly přezkoumány v soudním řízení, aniž by takto nebylo namítáno v řízení správním.
21. V soudním řízení ve věcech sociálního zabezpečení je soud ohledně vymezení žalobního bodu (§ 71 odst. 1 písm. d) s. ř. s.) velmi benevolentní, přesto však požaduje určité vymezení námitek, nikoli pouhé předložení listin a obecné odkazy nebo teze. Soud si je vědom obtížné situace žalobce a jeho rodiny, ale každé řízení má nějaká pravidla, která nejsou samoúčelná a požadují po jednotlivých subjektech určité povinnosti. Obvykle je právo spojeno i s povinností, žalobce má právo se domáhat ochrany svých práv, ale zároveň je povinen tvrdit rozhodné okolnosti a tím vymezit rozsah soudního přezkumu. Např. žalobní tvrzení o tom, že závěr posudkové komise odporuje závěrům lékařů, kteří žalobce osobně vyšetřili, je natolik obecné tvrzení, že jej nelze považovat za žalobní bod dle § 71 odst. 1 písm. d) s. ř. s. Žalobce se takovou obecnou námitkou nedomáhá přezkumu v rozsahu jeho námítky, tedy zda napadené rozhodnutí, resp. jeho podklad (posudek), obстоjí co do správnosti či zákonnosti, ale požaduje, aby soud namísto nestranného postavení mezi stranami sporu provedl vlastní nové zhodnocení, což je v rozporu s dispoziční zásadou (žalobce určuje rozsah sporných otázek) a hlavně se zásadou nestrannosti soudu.
22. Žalobkyně v žalobě odkázala na obsah odvolání z předchozího odvolacího řízení ze dne 17. 8. 2022, které oproti ostatním podáním obsahuje podrobný souhrn činností, které žalobce zvládá a které nikoli. Vzhledem k tomu, že se jedná o stále se opakující shodné rozhodné otázky ohledně zvládání životních potřeb, které nevyžadují překročení pozice nestrannosti soudu, tedy soud nebyl přinucen ke komparaci obsahu odvolání a posudku, soud k obsahu daného odvolání přihlédl a považuje jej za součást žalobního tvrzení, přestože nic nebránilo žalobkyni daná tvrzení převzít do textu žaloby a konfrontovat je s obsahem nově vypracovaného posudku v odvolacím řízení.
23. Co se týče námitek ohledně nezvládání jednotlivých potřeb, soud uvádí, že při posuzování stupně závislosti je hodnocena schopnost zvládat zákonem předem vymezené základní životní potřeby v oblasti mobility, orientace, komunikace, stravování, oblékání a obouvání, tělesné hygieny, výkonu fyziologické potřeby, péče o zdraví, osobní aktivity a péče o domácnost. Schopnost zvládnutí těchto jednotlivých životních potřeb je podmíněná zvládnutím úkonů uvedených příloze 1 provádějící vyhlášky pro stanovené oblasti základních životních potřeb tvořících její obsah (§ 9 odst. 1 zákona č. 108/2006 Sb. o sociálních službách, (dále jen „zákon o sociálních službách“).
24. Pokud posuzovaná osoba nezvládne aspoň jeden úkon tvořící obsah dané základní životní potřeby, celá základní životní potřeba musí být hodnocena jako nezvládnutá. Při hodnocení schopnosti zvládat základní životní potřeby se hodnotí funkční dopad dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu na schopnost zvládat základní životní potřeby; přitom se

nepřihlíží k pomoci, dohledu nebo péči, která nevyplývá z funkčního dopadu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu. Pro uznání závislosti v příslušné základní životní potřebě musí existovat příčinná souvislost mezi poruchou funkčních schopností z důvodu nepříznivého zdravotního stavu a pozbytím schopnosti zvládat základní životní potřebu v přijatelném standardu. Funkční schopnosti se hodnotí s využíváním zachovaných potenciálů a kompetencí fyzické osoby a využíváním běžně dostupných pomůcek, prostředků, předmětů denní potřeby nebo vybavení v domácnosti, veřejných prostor nebo s využitím zdravotnického prostředku (§ 9 odst. 4, 5 zákona o sociálních službách).

25. V případě soudního přezkumu zdravotního stavu osob se rozhodnutí soudu opírá především o odborné lékařské posouzení. Posouzení zdravotního stavu je zejména věcí odborně medicínskou, k níž nemá soud ani žalovaný potřebné odborné znalosti, a proto se vždy obrací k orgánům, které jimi disponují, aby se k těmto otázkám vyjádřily. Výsledný **posudek** je v přezkumném soudním i správním řízení stěžejním důkazem, na který je příslušný rozhodující orgán při nedostatku odborné erudice odkázán, a proto je zapotřebí klást zvýšený důraz na jeho jednoznačnost, určitost, úplnost a přesvědčivost. (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 30. 1. 2004, č. j. 5 Ads 34/2003 - 82).
26. Správní orgán rozhodující o dávce by na základě posudku komise měl rozhodnout až poté, co posudek vyhodnotí jako úplný, objektivní a přesvědčivý. Pokud správní orgán shledá, že neúplnost posudku, je na místě, aby v případě, že posudek nedá na některou otázku dostatečnou odpověď, správní orgán skutkový stav zjišťoval dále, dokud nebude zjištěn bez pochybností.
27. U žalobce bylo zjištěno nezvládání pouze dvou základních potřeb, a to péče o domácnost a osobní aktivity.
28. Podle § 8 odst. 2 písm. a) zákona o sociálních službách osoba starší 18 let věku se považuje za závislou na pomoci jiné fyzické osoby ve stupni I (lehká závislost), jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu není schopna zvládat tři nebo čtyři základní životní potřeby. Tedy u žalobce by muselo být shledáno nezvládání ještě alespoň jedné potřeby, aby bylo možné konstatovat závislost v prvním stupni.
29. Matkou žalobce je v žalobě namítáno, že žalobce nezvládá vyjma dvou uvedených potřeb dále potřebu orientace, komunikace, mobility a péče o zdraví.
30. V posudku posudková komise ohledně potřeby mobility uvedla, že tu žalobce zvládá, nebyl doložen důvod pro uznání nezvládání této potřeby.
31. Co se týče namítaného nezvládání potřeby mobility, soud neshledal nedostatečné posudkové zhodnocení. Z informací ze správním spise neplyne, že by bylo žalobci diagnostikováno nějaké onemocnění pohybové soustavy ani nebyly uvedeny žádné informace o tom, že by měl mít s mobilitou nějaké zásadnější potíže. Tvrdí-li žaloba, že zátěž plynoucí z autismus se prolíná do zvládání ostatních životních potřeb, potom u potřeby mobility přehlíží, že obtíže spojené s orientací při dopravě jsou již předmětem potřeby orientace. Potřebu orientace tak lze považovat za speciální potřebu v rámci potřeby mobility, není důvod pro dvojí přičítání téhož, aby neschopnost orientace byla důvodem pro uznání neschopnosti potřeby orientace i mobility.
32. Ohledně potřeby péče o zdraví posudková komise uvedla, že žalobce pomoc nepotřebuje, neužívá léky, neprobíhá u něj rehabilitace, nenavštěvuje logopedii ani jinou pravidelnou péči.

33. Soud ani v tomto případě neshledal nedostatečnost závěrů posudkové komise ohledně zvládání této potřeby, u žalobce nebylo ke dni posouzení zjištěno žádné onemocnění, které by vyžadovalo například pravidelnou medikaci apod. V případě takových potíží v budoucnosti není vyloučeno, že nezvládání této potřeby shledáno být může, ke dni posouzení k tomu však nebyl nalezen důvod a tento závěr byl adekvátně zdůvodněn. Tvzení žaloby, že léky žalobce dosud neužívá jen díky přítomnosti jiných osob v jeho okolí, což mu pomáhá překlenout nepříjemné psychické stavy, pomíjí nesporný fakt, že tuto potřebu žalobce „zvládá“, protože u něj ani nevznikla. Základní životní potřeba zdraví je jedinou základní životní potřebou dle § 9 odst. 1 zákona o sociálních službách, která není determinována u každého posuzovaného jedince, neboť jde o potřebu spojenou s takovým onemocněním, které vyžaduje *dodržovat stanovený léčebný režim, provádět stanovené preventivní, léčebné a léčebně rehabilitační a ošetrovatelské postupy a opatření a používat k tomu potřebné léky nebo pomůcky, rozpoznat zdravotní problém a v případě potřeby vyhledat nebo přivolat pomoc* (úkony uvedené v příloze 1 provádějící vyhlášky pro zvládnutí životní potřeby péče o zdraví základních životních potřeb tvořících její obsah, § 9 odst. 1 zákona o sociálních službách). Žalobou namítaná dennodenní výživa, aby nedošlo k nemocem z nezdravého jídla, není okolností relevantní pro potřebu péče o zdraví, ale potřeby stravování nebo péče o domácnost.
34. Soud nicméně shledal nedostatečné odůvodnění žalovaného, resp. posudkové komise, pokud jde o zvládání potřeby orientace a komunikace.
35. K potřebě orientace posudková komise pouze stručně uvedla, že orientace byla ve všech dostupných nálezech popsána jako přiměřená, i přes poruchu zraku a sluchu nejsou smyslová postižení pro orientaci limitující, nebylo doloženo, že by žalobce neměl přiměřené duševní kompetence.
36. K potřebě komunikace bylo pouze jednou větou uvedeno, že komunikace i porozumění bylo v nálezech hodnoceno jako adekvátní.
37. Předpokladem řádného posouzení zvládání jednotlivých potřeb účastníka řízení ze strany posudkové komise, zejména v případě odnětí příspěvku na péči, je zhodnocení jednotlivých aktivit dané potřeby, neboť jak soud již zmínil výše, i nezvládání jediné aktivity v rámci dané potřeby vede k závěru o nezvládání takové potřeby. Zároveň je třeba, aby posudková komise své závěry pečlivě, srozumitelně a přesvědčivě zdůvodnila tak, aby bylo zřejmé, na základě, jakých skutečností dospěla ke svému závěru.
38. Soud poukazuje na rozhodnutí Nejvyššího správního soudu č. j. 8 Ads 271/2018 - 34 ze dne 25. 4. 2019, ve kterém soud uvedl: *„Obsahem posudku PK MPSV ze dne 29. 11. 2017 je pouze shrnutí některých lékařských zpráv a protokolu ze sociálního šetření. Aniž by PK MPSV zjištěné skutečnosti, jakkoliv hodnotila a konfrontovala je s jednotlivými základními životními potřebami dle § 9 odst. 1 zákona o sociálních službách a jejich obsahovou konkretizací ve vyhlášce, uvedla, že po zhodnocení odborných nálezů a lékařských zpráv lze potvrdit závěr lékaře OSSZ s tím, že stěžovatel nezvládne základní životní potřebu komunikace a osobních aktivit. „Ostatní životní potřeby zvládne samostatně. Údaje matky při soc. šetření v místě docházky do internátní školy, kde tráví ve škole a na internátě 5 dní v týdnu nelze akceptovat jako důvěryhodné.“ To je doprovázeno přílohou tabulkou, která sestává toliko ze seznamu jednotlivých životních potřeb a vedle nich bez bližšího odůvodnění uvedeného závěru buď „zvládá“ či „nezvládá“. Takový vypořádání by bylo možné akceptovat tam, kde je zvládání základních životních potřeb zjevné, což však s ohledem na povahu postižení není případ stěžovatele (srov. rozsudek Nejvyššího*

správního soudu ze dne 11. 12. 2014, čj. 10 Ads 160/2014-48). V dané věci tak nelze takový posudek považovat za úplný a přesvědčivý. Kromě naprosté rezignace na jakékoliv hodnocení uvedených skutečností totiž postrádá i jakýkoliv náznak vypořádání námitek stěžovatele, resp. jeho zákonné zástupkyně, která jej zastupovala ve správním řízení i v řízení před krajským soudem. Taková pochybení jsou ostatně vysledovatelná v celém správním řízení, nejen v řízení před žalovaným a jeho posudkovou komisí. V řízení před prvostupňovým správním orgánem např. zástupkyně stěžovatele dvakrát vznášela námitky k obsahu posudku, které posudková lékařka ani jednou řádně nevypořádala a ve svém vyjádření pouze obecně uvedla, že „OSSZ Ostrava setrvává na výroku a odůvodnění ze dne 28. 2. 2017“ (viz vyjádření ze dne 11. 5. 2017 a 22. 6. 2017).“

39. Přestože posudek v nyní řešené věci není, pokud jde o zhodnocení zvládání všech potřeb strohý natolik, jako v citované věci, došlo k obdobným pochybením v tom, že ohledně potřeb, u kterých je zvládání ze strany žalobce dle žaloby sporné, bylo hodnoceno jen jednou či dvěma větami a tím, že posudková komise se nezohlednila námitky matky žalobce v předchozím odvolání, neboť i takové dřívější vyjádření posuzovaného účastníka o důsledcích jeho zdravotního stavu v praktickém životě má vliv na zjištění skutkového stavu, resp. by se s nim měla posudková komise ve svých úvahách vypořádat.
40. V citovaném rozhodnutí soud dále připomněl, že: *„Dle judikatury Nejvyššího správního soudu je orientaci v obvyklém prostředí a situacích nezbytné zásadně hodnotit ve vztahu ke zdravé osobě stejného věku (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 4. 2015, čj. 9 Ads 165/2014-65), zároveň se bere v úvahu schopnost zvládat potřebu alespoň „v přijatelném standardu“ (§ 9 odst. 5 zákona o sociálních službách; viz rovněž rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 23. 9. 2014, čj. 1 Ads 86/2014-40, nebo ze dne 11. 12. 2014, čj. 10 Ads 190/2014-28). „Obvyklost“ prostředí a situace je tedy třeba posuzovat ve srovnání se zdravými jedinci stejného věku. Jak plyne z vyhlášky, při vyhodnocování potřeby orientace je nutné hodnotit mj. schopnost orientovat se v přirozeném sociálním prostředí a schopnost orientovat se v obvyklých situacích a přiměřeně v nich reagovat. Jak plyne z § 3 písm. d) zákona o sociálních službách, přirozeným sociálním prostředím se rozumí rodina a sociální vazby k osobám blízkým, domácnost osoby a sociální vazby k dalším osobám, se kterými sdílí domácnost, a místa, kde osoby pracují, vzdělávají se a realizují běžné sociální aktivity.“*
41. Kritéria předmětných potřeb jsou právní úpravou definována takto: orientace - osoba je schopna poznávat a rozeznávat zrakem a sluchem, mít přiměřené duševní kompetence, orientovat se osobou, časem a místem, orientovat se v přirozeném sociálním prostředí, orientovat se v obvyklých situacích a přiměřeně v nich reagovat; komunikace - osoba je schopna vyjadřovat se srozumitelně mluvenou řečí a porozumět se jejím prostřednictvím s jinými osobami v rozsahu běžné slovní zásoby odpovídající věku a sociálnímu postavení, chápat obsah přijímaných a sdělovaných zpráv, vytvářet rukou psanou krátkou zprávu, porozumět všeobecně používaným základním obrazovým symbolům a zvukovým signálům, používat běžné komunikační prostředky.
42. Soud vzhledem k uvedenému konstatuje, že posudek posudkové komise zhodnocení těchto kritérií u zmíněných potřeb postrádá. U kritérií obou potřeb jsou používány výrazy jako „obvyklé situace“, „přiměřeně reagovat“, zásadní dostatečné zhodnocení zvládání jednotlivých aktivit daných potřeb tak, aby bylo možné vymezit kvalitativní úroveň zvládání potřeb neboli je třeba vymezit u dotyčného posuzovaného hranici, čeho je a není přesně schopen a uvést, zda tyto schopnosti odpovídají kritériím dané potřeby.

43. Z popisu stavu žalobce ve zprávách použitých komisí je zřejmé, že žalobce do jisté míry sice je orientován a je i schopen komunikovat, nicméně je potřebné vymezit reálnou úroveň zvládání těchto schopností, neboť řada informací uvedených v komisích zmíněných lékařských nálezech dokumentuje například potíže žalobce s porozuměním či orientací v neznámých podmínkách.
44. Komisí bylo uvedeno že podle objektivního vyšetření praktické lékařky ze dne 20. 2. 2022 bylo chování žalobce narušeno poruchou soustředění a aktivity, komunikoval přiměřeně, byl plně orientovaný místem, časem i osobou, neměl limitující smyslová postižení (hypermetropie s brýlovou korekcí). Kardiopulmonálně byl kompenzovaný, i ostatní somatický nálezy až plochonozií byl přiměřený, orientační neurologický nálezy byly bez patologie, nebyly popsány kloubní deformity, svalové atrofie či parézy. Stoj i chůze samostatně.
45. Podle zprávy z komplexního psychologického vyšetření ze dne 5. 1. a 25. 1. 2023 ((bylo podkladem pro posudek) byl žalobce lucidní, orientovaný všemi kvalitami, klidný, kontakt přiměřený, spolupracoval, oční kontakt navazoval. V předškolním věku zvláštnosti v chování, vývoj řeči opožděn, slova kolem věku 3,5 roku, věty v 5 letech. Testování podle WAIS III, RBANS-B, ROR, NV. V závěru psychologického vyšetření uvedeno, že kognitivní schopnosti jsou hraniční mezi pásmem lehké deteriorace a zjevným podprůměrem, diskrepance výkonů mezi jednotlivými subtesty. Výrazně zpomalené psychomotorické tempo až do pásma lehké deteriorace, zhoršený výkon v oblasti grafomotoriky, projevy PAS během vyšetření nebyly zjištěny.
46. Dle zprávy z psychologického vyšetření v NAUTIS ze dne 15. 2. 2023 a 7. 3. 2023 – sociální chování a vztahy (bylo podkladem pro posudek) je žalobce nadměrně důvěřivý vůči cizím lidem, naivní, neprojevuje empatii, nedokáže se přizpůsobit druhým, prosazuje vlastní zájmy. Fyzický kontakt přijímá. Co se týče komunikace, naváže oční kontakt, řeč je srozumitelná, používá souvětí, dokáže vést konverzaci, poslouchá vyprávění druhých. Má tendenci mluvit o stejných tématech dokola. Opakuje slova a fráze slyšené od druhých. Tendence k doslovnému chápání slyšeného, problém rozeznat ironii, nadsázku, humor. Emotivita – při únavě střídání nálad. Tendence k sebezpochybňování, ale i nadhodnocování svých schopností. Zájmy žalobce jsou hudba, poslech četby, kreslení, cvičení v posilovně s trenérem, rád jezdí na výlety, poznává nová místa. Má potíže s pozorností u aktivit, které jej nezajímají. Dokáže se bez obtíží adaptovat na změny. Citlivý na dotek od jiných osob. Vadí mu ušpinění rukou a oblečení, zvýšeně vybíravý v jídle, přecitlivělý na bolest. Ohledně sebeobslužnosti bylo konstatováno, že žalobce spoléhá na matku a její podporu a dohled, samostatně se v exteriéru pohybuje jen po naučených trasách. Chybí mu finanční gramotnost, orientace v praktických činnostech, není schopen plánovat. Závěr vyšetření potvrzuje diagnózy atypický autismus, porucha aktivity a pozornosti, lehká mentální retardace.
47. Z hlediska zvládání potřeby orientace je z těchto informací relevantní například fakt, že chování žalobce bylo narušeno poruchou soustředění a aktivity, komunikoval přiměřeně, byl plně orientovaný místem, časem i osobou, neměl limitující smyslová postižení (hypermetropie s brýlovou korekcí), dále, že dle jiné zprávy byl žalobce lucidní, orientovaný všemi kvalitami, klidný, kontakt přiměřený, spolupracoval, oční kontakt navazoval. Rovněž bylo zmíněno, že mu chybí finanční gramotnost, orientace v praktických činnostech, není schopen plánovat. V odvolání (ve kterém bylo odkázáno na také dřívější argumentaci prvotního odvolání) pak matka žalobce uvedla celou řadu konkrétních aktivit, se kterými má

žalobce problémy a vyjádřila se například také k tomu, že sice žalobce používá různé pomůcky, například chytré hodinky, nicméně ty fakticky jsou používány ze strany matky, která tímto sleduje polohu žalobce, případně je používá sice žalobce, ale tak, že je schopen prostřednictvím tlačítka SOS přivolat pomoc. Nejedná se tedy o standardní používání chytrých hodinek ze strany žalobce. K těmto ani dalším argumentům se posudková komise nijak nevyjádřila.

48. Soud považuje výše zmíněné zhodnocení komise, ze kterého žalovaný vyšel, za příliš obecné, není zřejmé, jakým způsobem žalobce skutečně zvládá jednotlivé aktivity daných potřeb, posudkový závěr se zvládáním jednotlivých aktivit daných potřeb nezabýval. Soud poznamenává, že taková stručnost je přípustná pouze tehdy, pokud je zvládání potřeby ze strany dotyčného zcela zjevné, nikoli, je-li namítáno její nezvládání a z použitých zpráv je evidentní, že žalobce sice některé aktivity potřeby zvládá, některé však nikoli. Nebylo rovněž nijak reagováno na odvolací námítky matky, na které bylo naopak třeba odpovědět. Komise také uvedla, že nebylo doloženo, že by žalobce neměl pro zvládání orientace přiměřené duševní kompetence, aniž by tento závěr jakkoli rozvedla. Žalobce přitom má dokumentovanou mj. (byť lehkou) mentální retardaci, tedy dle soudu naopak existují zásadní pochybnosti o tom, že takový stav lze bez dalšího vysvětlení považovat za dostatečné duševní kompetence. Dle soudu si z takto obecného závěru nelze naprosto učinit představu o tom, jakým způsobem žalobce potřebu orientace podle komise zvládá, kdy nadto i matka žalobce uváděla četné potíže, na což však komise nijak nereagovala. Soud nepochybně že žalobce může být s použitím různých pomůcek schopen orientovat se osobou, časem a místem a zvládat například naučenou trasu do školy, nicméně pro zvládání potřeby je dále nutná schopnost orientovat se v přirozeném sociálním prostředí, orientovat se v obvyklých situacích a přiměřeně v nich reagovat, což jsou dovednosti, o kterých má soud vzhledem k informacím z lékařských zpráv pochybnosti.
49. Obdobné nedostatky jako u potřeby orientace soud nalezl ohledně závěrů uvedených k potřebě komunikace, kdy nicméně odůvodnění k této potřebě bylo ještě vágnější, pouze bylo uvedeno, že porozumění a komunikace žalobce má být adekvátní. Soud považuje závěr za neadekvátně stručný se zřetelem k obsahu odvolacích námitek, a především též z důvodu, že řada komisí použitých zpráv naopak výslovně zmiňuje, že žalobce má s porozuměním potíže. Pokud měla komise na mysli adekvátním porozuměním fakt, že žalobce je schopen porozumět dostatečně ve smyslu kritérií pro posouzení, pak měla toto uvést podrobněji ve vztahu k jednotlivým situacím a vysvětlit, z jakého důvodu dospěla k takovému závěru. Soud nerozporuje, že zprávy vesměs dokumentují zvládání porozumění standardnímu sdělení ze strany žalobce, nicméně vždy je také doplněno, že žalobce ve skutečnosti má často problémy rozklíčovat skutečný obsah sdělovaného. Zprávy například uvádí, že žalobce naváže oční kontakt, řeč je srozumitelná, používá souvětí, dokáže vést konverzaci, poslouchá vyprávění druhých. Je však též zmíněno, že má tendenci mluvit o stejných tématech dokola, opakuje slova a fráze slyšené od druhých, je u něj tendence k doslovnému chápání slyšeného, problém rozeznat ironii, nadsázku, humor. Dle soudu je nezbytné, aby posudková komise zhodnotila, jakému obsahu je žalobce reálně schopen porozumět, jestliže se jedná o autistu s mentální retardací.
50. Soud si je vědom toho, že například nedostatečné chápání ironie nemůže samo o sobě být důvodem pro nezvládání potřeby komunikace, nicméně u žalobce je přítomna celá řada obtíží, které byly i popsány matkou žalobce, kdy konkrétně žalobce sice porozumí sdělenému, ale pouze jde-li o známá fakta, vyžaduje-li daná situace reakci na neznámý nový

stav, potřebuje žalobce dle matky pomoc, což koresponduje s výše uvedenými závěry lékařských zpráv. Dle soudu bylo proto na místě posoudit schopnost zvládání potřeby komunikace u žalobce podrobněji, neboť jak soud již uvedl, sice nikoli každé obtíže s komunikací mohou vést k závěru o nezvládání potřeby, ale aby bylo možné dospět k závěru, že žalobce potřebu komunikace skutečně zvládá, bude zapotřebí posoudit jednotlivá kritéria této potřeby, přičemž u žalobce soud považuje za problematickou především aktivitu porozumění sdělovaným informacím a schopnost reakce na ně.

51. Soud dodává, že v žádném případě nezpochybňuje omezené schopnosti žalobce zvládat nejrůznější situace, přizpůsobit se jim a reagovat na ně adekvátním způsobem, kdy žalobce zároveň má lehkou mentální retardaci a autismus, kdy z tohoto důvodu u něj byla mj. konstatována invalidita ve druhém stupni, nicméně z hlediska posouzení zvládání potřeb pro účely příspěvku na péči je relevantní zhodnocení právní úpravou předjímaných kritérií. Soud nezpochybňuje ani to, že žalobce nepochybně potřebuje dopomoc rodiny a blízkých osob s celou řadou sociálních situací, avšak pro závěr o zvládání potřeby orientace a komunikace je podstatné, zda zvládá úkony těchto potřeb v přijatelném standardu v základní rovině, dotyčný nutně nemusí být plně orientován a schopen komunikovat v naprosto každé situaci, včetně nepředvídatelných, ale postačí, pokud je orientace a komunikace zvládána v běžném sociálním styku, obvyklých situacích. Posudková komise však bude muset přesně uvést, zda je či není žalobce těchto úkonů schopen.
52. Soud má za to, že v případě žalobce jde o situaci, kdy je z dostupných informací ze správního spisu velmi obtížně zhodnotitelné, do jaké míry žalobce skutečně zvládá potřebu orientace a komunikace. Jak soud již uvedl, zákonná úprava nevyžaduje, aby dotyčný zvládal orientaci v neznámém prostředí nebo komunikoval zcela bez obtíží, nicméně u žalobce bylo zhodnocení jeho schopností u těchto potřeb provedeno pouze velmi vágně.
53. Nad rámec výše uvedeného, tedy důvodů rozhodnutí, soud dodává, že matka žalobce k žalobě předložila zprávu z psychiatrie ze dne 4. 7. 2023 a posudek o invalidním důchodu, obojí datováno po vyhotovení posudku posudkové komise.
54. Dle lékařské zprávy z psychiatrie ze dne 4. 7. 2023 má žalobce atypický autismus, lehkou mentální retardaci a úzkostně depresivní poruchu. Zpráva uvádí, že žalobce je studentem střední školy, kdy nicméně je konstatováno, že pravděpodobně nebude schopen vykonat maturitní zkoušku. Studium i volný čas zvládá díky asistentovi. Co se týče orientace, je uvedeno, že žalobce byl lucidní a orientovaný, nicméně je též uvedeno, že žalobci zcela chybí schopnost orientace v neznámém prostředí nebo neznámých situacích. Chybí taktéž schopnost plánovat nebo reagovat v nenadálých situacích. Žalobce je bez náhledu na onemocnění. Z hlediska potřeby posouzení zvládání potřeby orientace a komunikace je dále ze zprávy relevantní závěr, že žalobce má výrazně nerovnoměrně rozvinuté kognitivní funkce, výrazně postižená grafomotorika, výrazně zpomalené PM tempo, myšlení koherentní, objevují se perseverace, anam. zrakové halucinace, intelekt v pásnu lehké mentální retardace, osobnost infantilní, důvěřivá, manipulovatelná, emotivita výrazně labilní, anam. myšlenky na smrt, nezbytný dohled a pomoc rodiny.
55. Posudek o invaliditě ze dne 25. 9. 2023 konstatoval u žalobce invaliditu druhého stupně. Uvedeno že žalobce studuje střední školu, příčinou dlouhodobě nepříznivé zdravotního stavu žalobce byla shledána porucha autistického spektra s výraznou symptomatikou ADHD a lehkou mentální retardací. Dále uvedeno, že dle PL ze dne 20. 2. 2022 žalobce byl správně orientovaný, komunikace byla v normě, referována lehká mentální retardace. Stoj a

chůze samostatně bez pomůcek. Dle zprávy z 10. ročníku kombinovaného lycea žalobce zvládal studium s podporou asistenta. Ve zprávě je dále uvedeno, že žalobce používá mobil, chytré hodinky, PC, zvládá mobilitu i orientaci. Používá chytré hodinky, nosí brýle, zvládá komunikaci, používá mobilní telefon. Uvedeno, že u žalobce se jedná o středně těžké funkční postižení s podstatně sníženou úrovní sociálního fungování, výkon většiny denních aktivit je narušen. Platnost posudku stanovena trvale s tím, že není očekáváno zlepšení stavu.

56. Soud má za to, že závěry těchto zpráv jsou obdobně nejednoznačné, jako posudkovou komisí uváděné zdroje, kdy bez provedení odborného podrobného zhodnocení zvládání jednotlivých aktivit není možné postavit na jisto, zda žalobce zvládá či nezvládá potřebu orientace a komunikace. Ohledně potřeby orientace soud uvádí, že jak v lékařské zprávě ze dne 4. 7. 2023, tak i posudku o invaliditě ze dne 25. 9. 2023, se uvádí, že žalobce orientaci zvládá. V lékařské zprávě je však také uvedeno, že žalobce nezvládá orientaci v neznámých situacích, není na ně schopen reagovat. Bude však na posudkové komisi, aby vymezila, zda žalobce zvládá dostatečně alespoň běžné situace (cesta do školy) a zda zvládání naučených tras lze hodnotit jako zvládání této aktivity v rámci potřeby orientace. Žalobce je studentem střední školy, jejíž studium s pomocí asistenta zvládá, nicméně byla popsána řada konkrétních obtíží s orientací.
57. Z hlediska orientace bylo také v posudku o invaliditě uvedeno, že žalobce mj. používá počítač, mobilní telefon i chytré hodinky, k tomu však matka žalobce uvedla, že tyto hodinky ve skutečnosti obsluhuje ona, respektive je užívá pro monitoring polohy syna, zároveň uvedla, že syn je také schopen na hodinkách vyhledat SOS tlačítko, kterým je případně schopen si v nouzi přivolat pomoc. Dle soudu bylo na místě, aby se posudková komise zabývala zvládáním potřeby orientace ve svém posudkovém závěru mnohem podrobněji, neboť jestliže je zvládání této potřeby nejasné, mělo být komisí přesvědčivě zdůvodněno, na základě čeho dospěla k závěru, že ji má žalobce zvládat.
58. Obdobné platí ohledně potřeby komunikace. Je nesporné, že se u žalobce objevují potíže, pokud jde o porozumění určitým situacím a potíže s adekvátní reakcí na ně, nicméně dle posudku o invaliditě žalobce komunikaci zvládá, posudek též uvádí, že žalobce používá například mobilní telefon, PC, chytré hodinky apod. Pro zvládání potřeby komunikace je podstatné, zda dotyčný zvládne porozumět základním sdělovaným informacím (porozumět všeobecně používaným základním obrazovým symbolům a zvukovým signálům, používat běžné komunikační prostředky), Neschopnost zvládat určité obtížnější situace a porozumět sdělení v nich může být již nad rámec požadovaného, nicméně je na posudkové komisi, aby stanovila příslušnou hranici. Dle soudu bylo nezvládání pokročilé schopnosti jednání v sociálních situacích adekvátně zhodnoceno v rámci nezvládání potřeby osobní aktivity (vyřizování úředních záležitostí apod.). Do této potřeby spadá i v žalobě namítaná neschopnost objednat se k zubaři atp. Neboli je nezpochybnitelné, že žalobce řadu složitějších situací samostatně řešit nezvládá, nicméně situace typu objednání k lékaři apod. jsou podrázeny pod potřebu osobní aktivity, která byla shledána nezvládnou.
59. Je však v každém případě potřeba se podrobněji zabývat schopností žalobce rozumět obsahu sdělovaných informací a řešení situací. Posudek posudkové komise pouze uvádí, že žalobce má adekvátní porozumění, nicméně dané neodpovídá informacím v lékařských zprávách, že žalobce naopak má s rozuměním potíže a řadu situací nedokáže sám rozklíčovat. Bude na posudkové komisi, aby uvedla, zda úroveň porozumění žalobce je skutečně taková, že je možné shledat potřebu komunikace jako zvládanou.

60. Soud shledal žalobu důvodnou, proto dle 76 odst. 1 písm. a), b) s. ř. s. zrušil žalobou napadené rozhodnutí pro nepřezkoumatelnost a nedostatečně zjištěný skutkový stav a z toho plynoucí nezákonnost přijatých závěrů (§ 78 odst. 1 s. ř. s.).
61. Výrok o nákladech řízení je odůvodněn ustanovením § 60 odst. 1 s. ř. s., žalobce byl ve věci samé úspěšný, avšak žádné náklady řízení mu nevznikly. Žalovanému náhrada nákladů řízení nenáleží.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud. Pokud svým významem kasační stížnost podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele, odmítne ji Nejvyšší správní soud pro nepřijatelnost (§ 104a odst. 1 s. ř. s.).

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližze následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

V Praze dne 14. 11. 2024

Mgr. Kamil Tojner, v. r.
soudce